

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Szwecya. — Rosya i Królestwo Polskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. Namiestnik nadał posadę nauczycielską, opróżnioną przy głównej szkole w Wieliczce, nauczycielowi trywialnemu w Płaszowie, *Franciszowi Dzikowskiemu*.

Lwów, 27. sierpnia 1861.

C. k. dyrekcya finansów krajowych mianowała praktykanta urzędowego, *Emila Korytowskiego* prowizorycznym asystentem kasowym V. klasy przy c. k. kasach.

Lwów, 24. sierpnia 1861.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie izby deputowanych dn. 30. sierpnia.)
(Ciąg dalszy)

Minister stanu Schmerling: Zwawa, od trzech dni trwająca debata, w której brali udział najznakomitsi mowcy obu stron izby, zniewalałaby rząd Jego ces. Mości nie nadużywać dłużej cierpliwości izby, i Jego organa jużby głosu zabierać nie powinny. Ale doniosłość kwestyi nad którą rozprawiano temi dniami, i zarzuty, które uczyniono ministeryum, uniewinniają mię, że chcąc wyjaśnić przedmiot, proszę izby o cierpliwość na chwilę.

Zarzuty, które uczyniono ministeryum odnoszą się głównie do dwóch punktów. Nazwano ministeryum niekonstytucyjnym z przyczyny oznajmienia, które przedłożyło izbie, i zarzucono mu, że uczyniło to oznajmienie, aby uzyskać wotum zaufania ze strony wysokiej izby. W imieniu ministeryum protestuję przeciw obu tym zarzutom. Droga, na której ministeryum przedłożyło wysokiej radzie państwa swoje oznajmienie, nie jest nie konstytucyjna.

I owszem, ściśle zachowano tam formy i zasady tego co stanowi życie konstytucyjne. We wszystkich państwach, w tych nawet, których życie konstytucyjne dalej jak nasze zasięgało, jest zwyczajem rządu czynić ważne oznajmienia w imieniu monarchy. Oto w Anglii, wszelkie stanowcze oznajmienia, mesaze, zamknięcie parlamentu, jeżeli monarcha nie wykonywa ich osobiście, tedy porucza je komisji, a ta działa zawsze w imieniu panującego przytaczając jego zamiary, życzenia, i widoki. Jeżeli oznajmienia, ze strony rządu, sejmowi węgierskiemu czyniono zawsze w imieniu Króla, tedy zdaniem mojem zwyczaj, który przysłuza sejmowi krajowemu, tem więcej obowiązuje rząd w obec rady państwa, jako wyższego ciała politycznego. Przytaczając imię Jego ces. Mości w oznajmieniu rządowem nie splamiliśmy blasku korony, aniśmy wykroczyli przeciw świętości osoby, naszego najmiłościwszego Pana i Cesarza. Ale my znaliśmy stanowisko jakie Jego ces. Mość zajmuje w organizmie żywota politycznego. Jego ces. Mość posiada nieograniczoną władzę wykonawczą, używa jej, a przytem zasięga rady ministrów, którzy mu są odpowiedzialni.

Ministrowie musieli naradzić się wzajemnie, dla czego konieczną stało się potrzebą sejm węgierski rozwiązać. Ale ich zdanie było tylko zdaniem rady przyboocznej. Jeżeli zaś zdania te, miały wejść w życie, musiały się stać zdaniem Jego ces. Mości. Ministeryum nie rozwiązało węgierskiego ministeryum, lecz uczynił to Cesarz, wsparty radą i zdaniem swoich ministrów, a to wtedy dopiero, gdy wewnętrznego nabrał przekonania o doniosłości kroku tego.

Chociaż więc Jego cesarską Mość stawiamy na stanowisku, które mu przynależy, jako temu, który dzierży nieograniczoną władzę wykonawczą, nie zrzekamy się odpowiedzialności za to cośmy uczynili to jest za radę naszą. Mogę otwarcie oświadczyć, że całe ministeryum bierze na siebie odpowiedzialność za rady, które udzielało Jego ces. Mości w tej ważnej i zawikłanej sprawie. Zarzucano nam, że po za osobę Jego ces. Mości kryjemy się, i nią zasłaniamy niby tarczą, jednak tarcza ta, jak widać opozycyi nie zdołała powstrzymać. Z wielką otwartością, bez ogródki, wyrzekliście państwo dla ministeryum głośną stanowczą naganę za kwestyę nad którą tu rozprawiano, i dowiedliście, że osoba monarchy jest nietykalną, a ministeryum za środki odpowiedzialne.

Zarzucono nam także, że uczyniliśmy radzie państwa nasze oznajmienie, aby pozyskać wotum zaufania. Moi Panowie! jeżeli

wotum zaufania pozyskamy, dumni niem będziemy. Przyznajemy, że w życiu konstytucyjnym dobro ojezyny zależy od zgody pomiędzy rządem, a władzą prawodawczą, i zawsze o to starać się będziemy, aby zdania i widoki rządu były takie same jak rady państwa.

Lecz nie to było przyczyną naszego oznajmienia, mieliśmy inne, ważniejsze. Pomijam, że w obec ścisłego stosunku wszystkich królestw i krajów, środek użyty przeciw sejmowi węgierskiemu, musiał dotknąć wszystkie inne królestwa i kraje, pomijam, że tylko zwykły wzgląd na grzeczność, nakazywał o środku tak ważnym uwiadomić radę państwa, najwyższe ciało polityczne w Austrii.

Jednak przyczyną naszego oznajmienia był wzgląd jeszcze ważniejszy. Sejm węgierski zwołano, aby w moc konstytucyi wybrać deputowanych do rady państwa, i nie tylko na to był zwołany, lecz raczej zawezwany. Półurzędową drogą musiało dojść do wiadomości izby, że węgierski sejm krajowy nie odpowiedział na to wezwanie, i że głównie bezwarunkowe odrzucenie konstytucyi zna gliło Jego ces. Mość rozwiązać sejm węgierski. Z tych przyczyn ministeryum poczytało sobie za powinność, uwiadomić zgromadzenie tak żywo zajęte organicznem życiem sejm węgierskiego jakich środków względem niego chwycić się musiano.

To, moi panowie było przyczyną oznajmienia; a chociaż w ciągu debaty granicę jej przekroczone, aby z tego uczynić wotum zaufania lub nieufności dla ministeryum, mogę zareczyć uroczyście za moich kolegów, że wcale tego zamiaru nie mieli.

A teraz, chociaż nasi polityczni współwyznawcy już wielokrotnie zwawo i wymownie popierali politykę ministeryum, ja za powinność poczytuję sobie przytoczyć ważne okoliczności, które jej przewodniczą.

Ministeryum zajęło podwójne stanowisko w obec sejm węgierskiego; stanowisko prawa, i stanowisko polityczne.

Ministeryum austriackie stanęło w obec sejm węgierskiego na stanowisku prawa, gdy wzywało uznać konstytucyę. My ministrowie, którzyśmy w d. 20. października nie urzędowali jeszcze, i którzyśmy zgodzili się na dyplom z dnia tego jako na rzecz dokonaną, znajdowaliśmy się niezaprzeczenie w położeniu uznać, że mężowie, którym Jego ces. Mość zalecił wygotować dyplom, pojmowali doskonale, jakie stanowisko Jego ces. Mość w obec sejm węgierskiego powinien zająć i zajął. Było to stanowisko władzy w obec konstytucyi naruszonej i de facto zniesionej, w obec konstytucyi, którą uchwały konwentu Debreczyńskiego unieważniły i podarły. Jeżeli ci panowie, którym Najjaśniejszy Pan zalecił wygotować dyplom z 20. października nie widzieli co im zagraża, tedy wyznać muszę, że nie pojmują, jak można było wydawać dyplom, przynajmniej o ile ten odnosił się do Węgier. Naówczas nie było co wybierać, tylko przyznać, że Jego ces. Mość jako Król Węgier ma obowiązek uznać konstytucyę węgierską jako prawnie istniejącą, bez względu na to, że Jego cesarska Mość buntowników rozpedził, i kraju ich nie zdobywał, lecz rewolucyę przytłumił.

Gdyby to uznano, gdyby pomyślano o tem, że nie ma innego środka, tylko radzie Jego ces. Mości przywrócić konstytucyę węgierską bezwarunkowo, i to konstytucyę z r. 1848, w takim razie Najjaśniejszy Pan nie mógłby zmienić ją z własnej mocy. Ponieważ zaś uznano, że pomysłość kraju zniewala zmodyfikować konstytucyę bez współdziałania sejm węgierskiego, ponieważ o współudziale jego nie wspomniano nawet słowa w dyplomie z 20. października, tedy widoczna, że Jego ces. Mość znajdował się w posiadaniu zupełnej władzy, i że władzę tę ugruntowały wypadki poprzednicze. Bez tego nie miano prawa narzucać dyplom cesarski. Powtarzam, nie było w czem wybierać, tylko albo uznać ze starodawna konstytucyę węgierską prawną jest, a wtedy Jego ces. Mość nie mógł zmieniać jej samowolnie, albo uznać że konstytucyę przestała być prawem, i radzie Jego cesarskiej Mości dać konstytucyę z pewnemi zmianami, jak to stało się w dyplomie.

Ze stanowiska prawa przejdę teraz na stanowisko roztropności politycznej. Dowiedziono tego wezorem bardo wymownie, i zaden praktyczny dyplomata nie zaprzeczy że *salus rei publicae maxima lex est*. Co innego jest dobro państwa, a co innego pomysłość stosunków prywatnych, świętym zaś obowiązkiem monarchy jest dla dobra kraju działać stanowczo, chociażby nawet w sposób gwałtowny.

Jeden z szanownych mowców izby panów przyznał, że potrzebnym jest pewien stopień centralizacyi dla wszystkich państw Europy. To samo głośno i bez ogródki przyznano w izbie deputowanych. Nie możnaby zaś zaprzeczyć, że największa potrzeba cen-

tralizacji istnieje w Austrii, która położona w środku Europy utrzymać musi równowagę na wschodzie i zachodzie. Nikt tego nie zaprzeczy. Pytam więc, jakimże sposobem przyprowadzić ją do skutku.

Przyznają wszyscy, że niektóre kwestye finansowe, spraw zagranicznych i wojny powinny należeć do władzy centralnej. Pytam więc, jakież będzie skutek tego, jeżeli w ogólności chcemy życia konstytucyjnego, oto że obok władzy centralnej musi stać reprezentacja centralna.

Jeżeli nie uwierzimy tej konieczności, musimy zrzec się form konstytucyjnych, i zaprowadzić w tym celu absolutyzm.

Pozycja więc, którą rząd zajął w obec Węgier, usprawiedliwia się moi panowie ze stanowiska prawa i ze stanowiska roztropności politycznej.

Pozwólcież mi panowie wyłuszczyć dalej, jakie przyczyny mogły sejm węgierski zniewolić do odrzucenia konstytucji. Protestowano przeciw konstytucji z 26. lutego, iż daje inną reprezentację, inną kompetencję jak dyplom październikowy. Pierwsze przyznaje, drugiemu zaprzeczam stanowczo. Nie zapuszczając się w dalszą dyskusję sądzą, że kwestya ostatnia, ile się do Węgier odnosi, żadnej już nie potrzebuje dyskusji. Porównajmy treść tego, co w dyplomie przyznano Królestwu węgierskiemu tytułem kompetencji dla sejmu krajowego z odpowiednim miejscem w konstytucji. Przyznacie mi panowie, że obydwa postanowienia zgadzają się dosłownie, nie można więc utrzymywać, że konstytucja z 26. lutego ograniczyła kompetencję sejmu węgierskiego. Liczba reprezentantów stanowi zmianę rzeczywiście. Najwyższy dyplom z 20. października nic nie postanawia co do liczby reprezentantów, pismo odrębne do naówczasowego prezydenta ministrów hr. Rechberga naznacza najprzód liczbę 100 na członków rady państwa; i tu więc nie powiedziano ostatecznie o liczbie reprezentantów państwa. Jeżeliby 25 deputowanych, wybranych z sejmu węgierskiego dość było dla pierwotnie postanowionej liczby 100 członków rady państwa, tedy zdaniem mojem ten sam będzie stosunek, biorąc 85 węgierskich deputowanych na 343 członków. Jest to stosunek podobny proporcji w przybliżeniu obliczony. (D. n.)

(Sejm kroacki.)

Na posiedzeniu kroackiego sejmu 26. sierpnia przedkłada deputowany Kwaternik wniosek, ażeby sejm troistego królestwa zaprotestował przeciw poselstwu do rady państwa, by kompetencję tego zgromadzenia i jego uchwały względem niereprezentowanych krajów uznał za naruszenie sankcji pragmatycznej i samoistności trzech królestw i zastrzegł się przeciw wszelkim ztąd wyprowadzanym konsekwencyom. Wnioskodawca mówił między innymi, to jest pewna, że mesaż mówi, iż Węgry przez rewolucję w r. 1848 utracili wszystkie swe prawa. Zdanie to nie może jednak odnosić się do troistego królestwa, które nie tylko że się nie rewoltowało, ale raczej walczyło za Monarchę. Prosbę mowcy, ażeby jego wniosek natychmiast jednogłośnie zamienić w uchwałę, odrzucono, jednak zapadła uchwała, ażeby wniosek litografowano i w pięciu lub sześciu dniach rozpoczęto nad nim obrady.

Jego Excelencya ban oznajmił na piśmie, że Cesarz Jego Mość przyzwolił mu czterotygodniowy urlop, przez któryto czas będzie prezydował jak dotychczas wiceprezydent. Na wniosek deputowanego Smać, złożyli banowi przez deputację życzenia szczęśliwej podróży i powrotu, udała się deputacja natychmiast do Jego Excelencyi, który przez nią kazał sejmowi wyrazić najszczerzą podziękę za te względy i przywiązanie. Jego Excelencya odjechał już do Sauerbrun pod Rohicz a później uda się do Baden pod Wiedniem.

(Relacya komisji długów państwa.) (Dokończenie.)

Także ogółowy dług Lombardo-weneckiego królestwa po potrąceniu powiększonego po koniec drugiego półrocza 1860 o 414.299 zł. 95 c. majątku czynnego lombardo-weneckiego funduszu amortyzacyjnego, głównie przez wpłaty na pożyczkę z roku 1859 podniósł się w ogóle o 735.298 zł. 11⁵/₁₀ c. w. a.

Podobnie wzrósł ogółowy dług indemnizacyjny (nie licząc w to obligacyi indemnizacyjnych wydanych za indemnizacje laudemialne) w drugim półroczu 1860 o 6 milionów 100.937 zł. 75⁵/₁₀ c. przez ciągłą likwidację pretensyi indemnizacyjnych.

Prócz tego nie były podniesione po 31. października 1860 przepadłe i na walucie austriacką obliczone procenta z odtrąceniem podatku dochodowego:

- od powszechnego długu państwa 53,689.840 zł. 72¹/₂ c.
- od długu Lombardo-weneckiego królestwa 1,031.434 zł. 19 c.
- od długu indemnizacyjnego 2,928.720 zł. 25⁵/₁₀ c.

Te zaległości procentowe nie były przytoczone w zestawieniu, jednak z procentowej zaległości od powszechnego długu państwa nie są wyłączone te kwoty, które dla zaszłego już prawnego zadawnienia nie mają przyjść do wypłaty.

Dokładne wykazanie sumy zadawnionych procentów możnaby skutecznie tylko z wielką zwłoką czasu, a z małym pożytkiem w praktyce, przez rozpoznanie wszystkich obligacyjnych kontów na księgach kredytowych i okazuje się nawet względem największej części procentów od obligacyi opiewających na oddawcę, przez wykonywaną w nadwornej buchalteryi kredytu a przez komisję długów państwa w sprawozdaniu z 6. czerwca 1860 l. 79 bliżej objaśnioną kontrolę na teraz niepodobne do wykonania.

Względem nakazanego najwyższem postanowieniem z 11. października 1860 wyrównania zaległości na interymalnych kontach

rzadowej kasy centralnej toczą się jeszcze obrady, dla tego te bieżące jeszcze pozycye czynne i bierne nie mogły być zamieszczone w przedstawieniu istotnego stanu długu państwa.

Przechowane w uniwersalnej kasie długów państwa i banku, i przy wykonaniu dnia 31. października 1860 za interwencją komisji długów państwa szkntowaniu zasobów obligacyi, nie przyjęto do zestawienia, bo te na księgach kredytowych zahipotekowane obligacye przeznaczone są tylko do wymiany w tych samych kategoriach długu, a przeto nie czynią żadnej zmiany w ich stanie.

Tak samo traktowano także zasoby w obligacyach pożyczki narodowej, które w kasach pożyczkowych i wymiany w krajach koronnych znajdowały się wprawdzie do wymiany, odnośnie do zaspokojenia wierzycieli za uskutecznione już albo uskuteczniające się jeszcze wpłaty, ale po koniec października 1860 nie były jeszcze wydane.

Względem tych zasobów obligacyi zawiera załączony poniżej spis najdokładniejszy wykaz.

Przez porównanie ksiąg kredytowych w nadwornej buchalteryi kredytu z likwidacyjnymi księgami przynależnych kas kredytowych z nadmienionych w najunizęjszym wniosku komisji długów państwa pod dniem 20. grudnia 1860, liczba 138 dyferencyi między wykazami dostarczonemi przez c. k. dyrekcję długów państwa i przez powyżej wyrażoną buchalteryę nadworną, uregulowano te obligacye co do stanu wschodnio-galicyjskiej pożyczki wojennej, następnie długu węgierskiej kamery nadwornej i dobrowolnej w złocie i srebrze pożyczki węgierskiej, tudzież krajowego długu Salzburga i sprawdzono stan tych rodzajów długu z końcem drugiego półrocza 1860.

Podobnie wykazała nadmieniona dyrekcya z końcem października 1860 także rzeczywisty stan dotychczas jeszcze niezamkniętej pożyczki narodowej zgodnie z nadworną buchalteryą kredytu, nakoniec załatwiła także dyferencję względem pożyczki przez wchłowy dom braci Bethmann w Frankfurcie nad Menem, tudzież dyferencję co do długu domestykalnego Krainy.

Natomiast przez ukazane rozpoznanie nie można było jeszcze dotychczas uskutecznić sprawdzenia stanu wschodnio-galicyjskich obligacyi liwerunku naturalistów i eraryalnego długu Krainy, dlatego te rodzaje długu niezmienione z wykazanymi w końcu kwietnia 1860 kapitałami także dnia 31. października 1860 przyjęto.

Niżej podpisana komisya nie może nakoniec nie wspomnieć, że przez nadpłaty, które przy dobrowolnej konwersyi obligacyi uprocentowanych niżej 5% na obligacye opiewające na walutę austriacką i uprocentowane po 5%, odnośnie częściowe obligacye należy uskutecznić gotówką, zachodzi chociaż dotychczas nie bardzo znaczne jednak nieustające powiększenie długu państwa, dla którego trwałości w myśl §. 10 lit c. najwyższej ustawy zasadniczej względem reprezentacyi państwa jej przyzwolenie jest zakreślone.

Jakkolwiek korzystną okazuje się ta konwersya dlatego, bo przeto poczęści może być pomalą uskutecznione pożądane uproszczenie długu państwa, wypadaloby jednak starać się, ażeby ta konwersya odbywała się dalej w taki sposób, przez któryby nie następowało powiększenie długu państwa. — W tym zamiarze należałoby znieść dotychczasowy przepis względem nadpłat, które prócz tego tamują konwersyę, i przyzwolić, ażeby na każdą kwotę niewystarczającą na pokrycie obligacyą w walucie austriackiej, wydawano obligacye częściowe. Wiedeń, 28. czerwca 1861. Józef książę Colloredo-Mannsfeld r. w. Alfons margr. Pallavicini r. w. Anzelm baron Rothschild r. w. Z. C. Popp Böhmstetten r. w. Maurycy Wodianer r. w. A. Dück r. w. Piotr Murmann r. w.

Hiszpania.

(Stosunki z Włochami. — Spory z Hajtą zagodzone.)

Madryt, 28. sierpnia. Półurzędowa *Korrespondencya* zapewnia, że zarządzone z rozkazu Franciszka II. oddanie neapolitańskich archiwów konsularnych konsulom hiszpańskim nie wywoła żadnej rozprawy.

Korrespondencyi piszą z Paryża z 25. b. m.: Ponieważ lord Palmerston postanowił przyczynić się we Włoszech w granicach zasady nieinterwencji do uspokojenia Królestwa neapolitańskiego, kazał również rząd francuski zamknąć granicę rzymską powstańcom neapolitańskim, gdy zarazem eskadra angielska przeszkadzając przemysłowi morskiemu nadaje moralną siłę rządowi Wiktora Emanuela. Ten wypadek można uważać za zapowiedź ważnych rzeczy, jeżeli Anglia zażąda od Francyi ustąpienia z Rzymu.

— *Korrespondencya* madrycka donosi, że wreszcie zagodzone zostały nieporozumienia, które od niedawna wszczęły się pomiędzy rządem hiszpańskim a Rzeczpospolitą Hajty. D. 6. lipca przybyła do Port au Prince eskadra hiszpańska z 6 okrętów złożona, żądając od rządu Rzeczypospolitej Hajty, zadosyćuczynienia za znieważenie pawilonu hiszpańskiego po wcieleniu Rzeczypospolitej San Domingo. Dowódca eskadry dał do namysłu 48 godzin. Przed upływem tego czasu prezydent Geffrard podjął się dać żądane zadość uczynienie, to jest wynagrodzić rabunek dokonany w powiatach nadgranicznych, i uznał prawo Królowej hiszpańskiej do wcielenia krainy.

Francya.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 30. sierpnia. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza dekret cesarski, który dozwala do pewnego czasu przywozić zboże zagrani-

czne bez opłaty cła do mielenia pod warunkami zakreślonymi ustawą z 5. lipca 1836.

— W Konstantynopolu odbędzie się wielka rewya na cześć generałów Montebello, Codringtona i Willisena. Przy tej sposobności spuszczoney będzie z warsztatu nowy okręt liniowy „Osman” o 100 działach.

— Minister marynarki otrzymał urlop. Monitor ogłasza mianowanie 10 kapitanów okrętów liniowych, a 28 kapitanów fregat.

Włochy.

(Depesza Ricasolego. — Flota angielska na śródziemnym morzu. — Dezercya w wojsku piemonckiem.)

Sardynia. Dzienniki włoskie przyniosły już całą osnowę okólnikowej depeszy barona Ricasolego, której treść podał niedawno telegram. Ricasoli usiłuje dowieść w niej trzech rzeczy: 1) że rozboje w Neapolu nie mają znaczenia politycznego; 2) że wszelkie zmiany polityczne wywoływały zawsze w Neapolu na krótki czas podobne zaburzenia; a 3) że dawno już byłyby przytłumione te rozboje, gdyby nie miały swojej linii obronnej, pomocy i składu broni w Rzymie. — Zaraz z początku zwraca się depesza przeciw znanemu listowi Massimo d'Azeglio, który oświadczył bez ogródki, że potrzeba zrzec się Neapolu powziawszy przekonanie, że ludność tamtejsza nie ma chęci ani być wcieloną, ani też zjednoczoną. Depesza ubolewa nad owym listem tem bardziej, iż wyszedł z pióra męża wielce szanownego i przywiązanego do sprawy włoskiej. Dalej podaje depesza porównanie teraźniejszego ruchu rojalistycznego w Neapolu z rokoszami Stuartów w Szkocji i walk wandejskich we Francji, i stawia przytem dwa zdania: pierwsze, że te rokosze stały na wyższym stopniu we względzie moralnym, a drugie, że Francya pomimo powstania Wandej przeprowadziła wielką swoją misję. W końcu zwraca się depesza gwałtownie przeciw Rzymowi i Ojcu światemu.

— Wiadomość z Paryża donosiła, że angielska flota odplynęła już 27. sierpnia z Castellamare. Teraz zaprzecza temu telegram datowany z Marsylii z 30. sierpnia, i dodaje, że przeciwnie dnia 27. sierpnia wzmocniła się ta flota dwoma okrętami liniowymi, i że ma być pomnożona na 27 okrętów; trzy okręta z tej floty stoja pod Neapolem.

Genua. Dnia 22. sierpnia odeszło z Genuy do 800 byłych król. żołnierzy neapolitańskich. Część odchodzi do obozu pod S. Maurizio, gdzie jest ich już kilka tysięcy i odbywa ćwiczenia wojskowe pod komendą generała Cravero; druga część będzie umieszczona w Fenestrelli.

— *Gazzetta di Torino*, a z nią także turyński korespondent dziennika *Independance belge* ubolewają mocno nad częstymi, prawie systematycznie uregulowanymi dezercjami w armii piemonckiej. Z korpusu stojącego w Piemonie przekradają się dezertery do Francji, z Lombardji starają się umknąć przez Mincio, a z Toskany, Umbryi i Marchyi chronią się do państw rzymskich.

Doniesienie podobnej osnowy zawiera turyński korespondent gazety *Times*; zapewnia, że mianowicie sprowadzeni do Piemontu żołnierze neapolitańscy dezertują do Francji, gromadzą się zwykle w Marsylii, i tam znajdują sposób wsiąść na okręta i odplynąć do Civitavecchia. Coś podobnego pisze turyński korespondent dziennika *Perseveranza*; twierdzi on, że po całym kraju rozszerza się sieć spisków, które poniekąd tajemny rząd przeciwny stanowią.

Plan 350 żołnierzy neapolitańskich uwięzionych w Fenestrelle opanować najważniejsze punkta portu został przypadkiem odkryty.

Niemce.

(Ograniczenia w uniwersytecie Giessen.)

Giessen, 20. sierpnia. Uniwersytet nie będzie już udzielał tytułu doktora tym, którzy nie uczęszczali na uniwersytet. Rozporządzeniem z 13. lipca b. r. zniesiono ustawę z 26. października 1848, na mocy której wolno było wydziałom dawać stopień doktora każdemu; odtąd do egzaminu doktorskiego nikt przypuszczony nie będzie, kto poprzednio trzy lata nie uczęszczał na uniwersytet.

Dania.

(Sprawy holsztyńskie.)

Duńska *Berlingsche Ztg.* zawiera wyciąg z depeszy ministra spraw zagranicznych do posła duńskiego w Berlinie, której przyczyną była pruska depesza z 12. sierpnia. Wyciąg ten jest następujący:

Jeżeli Prusy sądzą, że na mocy konstytucji stany holsztyńskie powinny mieć udział w oznaczeniu, ile Holsztyn ma dokładać do wydatków całej monarchji, tedy Prusy popelniają zupełną niedorzeczność. Głównym przedmiotem rozpraw będzie oznaczyć, w jakim stopniu i pod jakimi warunkami stany mogą mieć na przyszłość prawo w tym względzie.

Tymczasem w Kiel odbyła się uroczystość; najmajętniejsi i najbardziej liberalni mieszkańcy Szleswiku byli tam obecni, aby okazać współnictwo Szleswiku i Holsztynu.

Szwecya.

(Powrót Króla.)

Jego Mość Król szwedzki za powrotem z zapalem był przyjmowany w Ystadt, pierwszym mieście na szwedzkiej ziemi, gdzie stanął dnia 21go b. m., i odjechał zaraz po swem przybyciu ładem do Bekafkog. Ztamąd uda się, nie, jak pierwiej doniesiono, do Gothenburga, a potem do Krystyanii, lecz powróci prosto do Sztok-

holmu, gdzie go się na 26go spodziewają. Szwedzko-norweskimi rząd tymczasowy, który się dopiero dnia 15go ukonstytuował, rozwiązał się już dnia 20go, w którym Król wstąpił znowu na ziemię ojczystą, a miejsce jego zajął znowu rząd, który funkcyonował przed 15., składający się z czterech szwedzkich ministrów. Ale i ten będzie natychmiast rozwiązany, jak tylko Król przybędzie do Sztokholmu.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy. — Rozporządzenie ministeryalne.)

Warszawa. Dziennikowi drezdeńskiemu donoszą jeszcze następujące szczegóły pierwszej recepcji u nowego namiestnika generała Lamberta: Liczba zebranych była bardzo znaczna tak z duchowieństwa, jako też ze sfery urzędowej i z obywatelstwa miejskiego. Duchowieństwo, tudzież urzędników komisji sprawiedliwości i oświecenia przedstawiał margrabia Wielopolski, innych urzędników przynależni szefowie, mieszczan prezydent miasta Andrault, a rezydujących w Warszawie obcych konsulów rzeczywisty radea stanu Sofianos. Hrabia Lambert przyjmował zgromadzonych bardzo uprzejmie, i rozmawiał długo z kilku osobami, osobliwie z hrabią Zamojskim. Arcybiskup nie mógł przybyć dla słabości; namiestnik w rozmowie z biskupem Deckertem wyrażał ubolewanie swoje nad słabością arcybiskupa, i mówił, że odwiedzi go temi dniami, by uprosić sobie błogosławieństwo jego do rozpoczęcia nowego urzędu; zresztą dodał, że żywi jak najlepsze nadzieje na przyszłość, i będzie dokładać wszelkich starań, ażeby życzenia ludu ile możności zostały uwzględnione. Zwracając się do mieszczan rzekł hrabia: „Po raz pierwszy dzisiaj zblizamy się do siebie, tuszę, że będziecie mnie panowie wspierać z ufnością w moich czynnościach, gdyż tylko wspólnem zaufaniem można wznieść trwałe budynki.“ Pierwsze wystąpienie namiestnika sprawiło pomyślne wrażenie; mówią, że będzie utrzymywać dwór świetny. Ma być utworzone nowe ministeryum budowli i górnictwa, a oraz słyhać, że kilku nieulubionych urzędników ma otrzymać dymisyę.

— Ze względu na wypadki w Królestwie Polskiem otrzymały dnia 17go b. m. sankcyę cesarską dwa zaproponowane rozporządzenia komitetu ministeryalnego. Odnoszą się do zaprowadzenia sądów policyjnych i ogłaszania stanu obłężenia w prowincjach zachodnich. W motywach do pierwszego rozporządzenia powiedziano:

Komitet ministeryalny po wysłuchaniu wniesionych przez ministra spraw wewnętrznych i sprawiedliwości propozycji względem środków do zapobieżenia rozruchom pojawiającym się w prowincjach zachodnich, przekonał się, że ostatnie wypadki w Królestwie Polskiem wywołały w niektórych zachodnich guberniach państwa symptomata okazujące charakter sympatyj z tą epoką, w której ten kraj, co od wieków był dziedzicznym państwem Rosyi, należał czasami do składu byłego królestwa Polski.“

Lubo te symptomata pojedyncze nie mają wielkiej wagi, gdyż będąc obce tradycjom historycznym, były wzniecone tylko przez nienawistnych wiehrzycieli spokoju, mogą jednak wywołać wzburzenie umysłów i zakłócić porządek publiczny. A że środki administracyjne przeciw tym manifestacyom mogą łatwo przyprowadzić do samowolności, więc potrzeba te przestępstwa przeciw publicznemu porządkowi poddać pod spieszne, proste, a przytem ścisłe prawne postępowanie sądu policyjnego, i w tym zamiarze należy w tych prowincjach zaprowadzić sądy policyjne. Regulamin sam składa się z 27 paragrafów, z których pierwszy opiewa:

Wszelki sposób okazywania publicznie życzeń i żądań, skierowanych przeciw istniejącemu rządowi, jest zakazany. Na mocy tego zakazuje się: publiczne spiewanie hymnów i pieśni, które te życzenia i żądania wyrażają; publiczne noszenie umówionych znaków, publiczne składki pieniężne bez poprzedniego policyjnego pozwolenia na korzyść osób, pociągniętych pod inkwizycyę sądową; obraza lub zagrażanie osobom, które w nadmienionych manifestacyach nie chcą brać udziału; nakoniec wszelkie lekceważenie i upór, a tem bardziej wszelkie obrażanie urzędników, którzy takie rozruchy usuwać i im przeszkadzać są obowiązani.“

Upowaznienie ogłosić stan obłężenia przysłuży najwyższemu władzom prowincyalnym.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Zagrabie, 2. września. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu uchwalono na wniosek Baloga odczytać jutro i podać do druku projekt adresu na królewskie propozycye. Potem były dalsze obrady nad organizacyą prowizoryczną municypiów.

Wenecya, 2. września. Wczoraj ogłoszony został wyrok w sprawie defraudacyi w marynarce. Jeden z obwinionych skazany jest na trzyletnie, czterech na dwuletnie, a jeden na jednomiesięczne więzienie; sześciu uwolniono dla braku dowodów. — Podług wiadomości z Ravenny napadli wieśniacy pod Villanova sul Montone z bronią palną kilku żołnierzy, eskortujących zbiegów rekrutacyjnych, i jednego z nich zabili a dwóch ranili. Z Ravenny odeszły wojska i gwardya narodowa do Villanovy.

Werona, 3. września. Podług doniesienia w wczorajszej *Perseveranzie* ma hrabia Arese objąć departament spraw zewnętrznych.

Paryż, 31. sierpnia. Jenerał Goyon nie pojechał do Francji. Wkrótce odejdzie nowy transport wojska do Rzymu dla zmiany części załogi teraźniejszej. Stan armii okupacyjnej pozostaje niezmienny. *Patrie* donosi, że podług depeszy z 30. było spokojnie

w Rzymie. Stosunek między Francją i władzami papieskimi był pomyślny. — Reprezentanci Francji i Anglii w Meksyku zerwali, jak donosi *Times* stosunki dyplomatyczne z tamtejszym rządem.

Turyń, 2. września. *Opinione* pisze: „Zmiana ministeryalna, którą przeciwnicy Minghettego tak uporeczywie wywoływali, nastąpiła wreszcie, na pozór dla panującego w gabinecie nieporozumienia w kwestyi namiestnictwa, a właściwie dlatego, iż Minghetti korzystał z tego rozdwojenia, by się pozbyć natarczywej opozycji, która w ostatnich tygodniach niweczyła całą jego powagę moralną. Ricasoli obejmując departament spraw wewnętrznych spełnił rodzaj ofiary, gdyż to ministerium ma największe trudności do pokonywania.

Medyolan, 2. września. *Perseveranza* podaje następujące wiadomości z Neapolitańskiego: Z Beneventu donoszą, że powstańcy wyparli z sąsiednich prowincji, obsadzili kilka miejsc Beneventu. Wysłano wojsko i gwardyę narodową, ażeby ich obsadzić. W okolicy Matese trzymają się jeszcze powstańcy. Mówiono o bliskim wtargnięciu band z Rzymskiego. W kilku miejscach wylądowali insurgenci.

Sora, 30. sierpnia. Działania wojenne przeciw Chiavonistom nie odniosły żadnego skutku. Insurgentów nie znaleziono nigdzie. O wyprawie na Cencillo nie ma żadnych wiadomości.

Madryt, 30. sierpnia. Obiega wiadomość, że Cesarz makoński wyprawi do Madrytu poselstwo z Muley el Abbasem na czele.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 4. września. Na targ przedwczorajszy przypędzono 180 wołów i 14 krów, mianowicie z Rozdołu 4 stada po 30, 14, i 42 sztuk, z Bóbrki 3 stada po 11, 45 i 16 sztuk, z Szczerca 10, z Dawidowa 2 stada po 4 sztuki, a z Komarna 14 krów. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 110 wołów i 10 krów na potrzeb miasta i płacono za wołu, ważącego w przecięciu 367 $\frac{1}{2}$ mięsa i 68 $\frac{1}{2}$ łożu, 83 zł. 17 c.; krowa zaś, którą szacowano na 210 $\frac{1}{2}$ mięsa i 40 $\frac{1}{2}$ łożu, kosztowała 46 zł. 25 c. w. a.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. września.
Hotel rosyjski: PP. Rulikowski Wincen., z Światażowa. — Dr. Prawecki Eust., z Ostrowa.
Hotel Langa: Wagner Józ., c. k. lek. pułk., z Żółtki.
Pod Tygrysa: Gorzycki Winc., z Pohorylec.
Pod kolej żelazną: Hotub Mik., c. k. notar., z Jaworowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. września
PP. Zbrożek Kazim., do Wierzbiana. — Dąbrowski Jan, do Stępczyna. — Audikowski Jan, dziek., do Ohładowa. — Czaderski Jul., adw. kraj., do Sam-

bera. — Pienczykowski Józ., do Wybranówki. — Hr. Starzyński Aug., do Dąbrówki. — Hr. Goluchowski Art., do Łosiacza. — Szymanowski Franc., do Białatyna. — Oleksiński Mich., do Tuturkowiec. — Urbański Wład., do Kostarowiec. — Herlth Franc., do Uniatycz.

Spóźnienia meteorologiczne we Lwowie Dnia 3. września 1861.

Porę	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.89	+ 10.8	76.5	połud.-zachod. sł.	jasno
2. god. po poł.	326.65	+ 18.8	50.6	" "	" "
10. god. wiecz.	326.50	+ 14.0	70.9	" "	" "

Dziś komedye niemieckie: „Der verwunschene Prinz“ i „Steltzi Fensterln.“

Kurs lwowski.

Dnia 4. września

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	6	42	6	50
Dukat cesarski	6	44	6	53
Półimperyal zł. rosyjski	11	18	11	30
Rubel srebrny rosyjski	2	14	2	16
Talar pruski	2	4	2	6
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	80	25	81	—
Galicyj. listy zastawne m. k. za 100 zł.	84	30	85	—
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	146	—	147	50
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	66	—	66	50
5% Pożyczka narodowa	80	33	81	25

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 4. września.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.80. Metaliki po 5% za 100 zł. 67.85; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 6% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 741 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 175. —; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wekslowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. — Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 137.20. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.52, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 136 —.

CHRONIKA.

Ceny mięsa wołowego

dla ludności izraelickiej od dnia 1. września 1861.

Tutejsi rzeźnicy podali na bieżący tydzień następujące ceny rozmaitych gatunków mięsa:

		Polędwica	Rozbratel	Pieczeń	Ozór	Ogon	Krzyżówka	Pieczeń biała	Krajówka	Uszyk	Kark	Szpunder	Grube zebro	Pół-zebro	Lopatka	Piersi (brust.)	Części przydatne od tyłki i głowy
1 funt wiedeński za krajcarów w walucie austriackiej.																	
Moses Purdes	Cela nr. 1	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Kohman Antoni syn	" 2	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Marder Aron	" 3	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Sidorowicz Stanisław	" 4	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Luft Israel Mayer	" 5	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Motyłowski Klemens	" 6	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Eichler Mayer	" 7	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Kimmel Abraham	" 8	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Rappaport Chaim	" 9	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Luft Wolf	" 10	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Bass Berl	" 11	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Schrenzel Feivel	" 12	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Schrenzel Feivel	buda nr. 1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Tafel Mayer Baruch	" 2	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Pippe Süßmann	" 3	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Eichler Mayer	" 11	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Horn Aron	" 8	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Schall Mayer	" 4	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Blasberg Dawid	" 5	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Bracia Mokrzyccy	" 6	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Kugel Chaim Berl	" 7	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Pfeffer Baile	" 19	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Steppler Izak	" 12	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
Rappaport Chaim	" 16	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
Teteles Herzs	" 14	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
Hübel Efroim	" 18	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
Kimmel Ester Beile	" 20	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Eichler Beile	" 17	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Luft Herzs	" 15	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Kugel Leiser	" 13	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26

Z urzędu targowego stołecznego miasta
Lwów, dnia 1. września 1861.